

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ**

Δ/νσις : Ίωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 1360

Αριθ.

Διεκπ. 603

Αθήνησι τη 16^η Μαρτίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3014

Πρός

Τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος

Θέμα: «Περί τῆς Έορτῆς τῆς 25^{ης} Μαρτίου»

Τέκνα ἐν Κυρίω ἀγαπητά,

«Εὐαγγελίζου γῆ, χαράν μεγάλην» ψάλλουμε σήμερα οι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί στούς Ναούς μας, γιά νά τιμήσουμε τόν Εὐαγγελισμό τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου. Καί ταυτοχρόνως, σέ κοινή έορτή, ὁ Έλληνισμός πανηγυρίζει τήν Ἐπέτειο τοῦ 1821. Τήν ἔναρξη τῆς Μεγάλης Έλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Τοῦ ιεροῦ Αγώνα τῆς ἀποφασιστικότητας, τόλμης, θάρρους καί θυσίας γιά τήν ἐλευθερία.

Οι πρόγονοί μας, οἱ γενναῖοι Φιλικοί, οἱ πρωταγωνιστές τοῦ Αγώνα, οἱ μαχητές τῆς ἀπελευθερώσεως, είχαν ἀπό τήν προηγούμενη χρονιά, ἥδη ἀπό τό 1820, δρίσει τήν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὡς ἡμέρα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ξεσηκωμοῦ. Ἡθελαν ἔτσι νά ἐκφράσουν μέ τόν πιό δυνατό καί συμβολικό τρόπο τούς ἀρρεκτους δεσμούς μεταξύ τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Γένους. Οἱ Ἑλλήνες πολέμησαν γιά τήν Πίστη καί τήν Πατρίδα.

Ἡ Έλληνική Ἐπανάσταση δέν μοιάζει μέ καμμία ἄλλη ἐπανάσταση τῆς ἐποχῆς. Αξιοποιεῖ μέν ἵδεις ἀπό ἄλλα ἐπαναστατικά κινήματα τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀλλά δέν εἶναι ἀντίγραφο καμμίας. Εἶναι ἐπανάσταση μέ ἐθνικό καί θρησκευτικό χαρακτήρα. Ἐχει ὡς κίνητρο τήν ἀπελευθέρωση τῶν Έλλήνων ἀπό τούς Ὁθωμανούς. Ἐχει ὡς πνευματικό στήριγμα τήν πίστη στήν Θεία Πρόνοια καί τόν σεβασμό πρός τούς πολυάριθμους Νεομάρτυρες, πού βρήκαν θάνατο ὁμολογώντας τήν πίστη τους στόν Χριστό.

«Μάχου ύπέρ Πίστεως καὶ Πατρίδος», ἔγραφε στήν Προκή-
ρυξη τῆς 24ης Φεβρουαρίου τοῦ 1821 ὁ Αλέξανδρος Τψηλάντης.

Τό φρόνημα καὶ ἡ πίστη τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ '21 ύπάρχει
μέσα στὸν λόγο καὶ στὶς πράξεις τους. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώ-
νης ἔβαλε τόν Σταυρό στήν πρώτη σημαία πού πρόχειρα κατα-
σκεύασε. Χαρακτηριστικά ὁ ἴδιος εἶπε, μετά τήν ἀπελευθέρωση,
στούς μαθητές τοῦ πρώτου Γυμνασίου τῆς Ἀθήνας: «Οταν πήραμε
τά ὅπλα, πρώτα εἴπαμε ύπέρ Πίστεως καὶ ὕστερα ύπέρ Πατρίδος».

Καὶ ὁ Σαμιώτης λόγιος Γεώργιος Κλεάνθης, κατέγραψε μέ
στίχους τά ἰδανικά τῶν Ἀγωνιστῶν: «Γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη
τήν Αγία καὶ τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία».

Στά Συντάγματα τῶν Ἑθνικῶν Συνελεύσεων τοῦ Αγώνα,
ύπάρχει στό Προοίμιο ἡ φράση ἡ ὅποια καὶ σήμερα διατηρεῖται
στό Σύνταγμά μας: «Εἰς τό ὄνομα τῆς Αγίας καὶ Όμοουσίου καὶ Αδι-
αιρέτου Τριάδος!».

«Η Ελληνική Ἐπανάσταση εἶναι ἡ πιό πνευματική ἐπανά-
σταση πού ἔγινε στὸν κόσμο. Εἶναι ἀγιασμένη», ἐπισημαίνει ὁ Φώ-
της Κόντογλου. Καὶ συνεχίζει: «Στήν Πόλη κρεμάστηκε ὁ Πατριάρ-
χης Γρηγόριος, ἀνοίγοντας πρώτος τό μαρτυρολόγιο τῆς Ἐπανάστα-
σης. Ο Αθανάσιος Διάκος πολέμησε σάν νέος Λεωνίδας καὶ συνβλί-
στηκε γιά τήν πίστη του. Ο Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Ἡσαΐας
Σαλώνων, ὁ Ρωγῶν Ιωσήφ, ὁ Παπαφλέσσας... καὶ ἄλλοι πολλοί πο-
λεμήσανε γιά τήν ἀγιασμένη πατρίδα τους. Στήν Τριπολιτσά κλει-
στήκανε στή φυλακή κατά τήν Ἐπανάσταση οἱ δεσποτάδες τοῦ Μο-
ριά καὶ οἱ περισσότεροι πεθάνανε μέ ἀβάσταχτα μαρτύρια. Τό ἴδιο
καὶ στήν Πόλη, φυλακωθήκανε καὶ κρεμαστήκανε πολλοί δεσποτά-
δες».

Οἱ πρωτεργάτες τοῦ 1821, ἥσαν Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Εἰ-
χαν συνείδηση τῆς διαχρονικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό
όμολογοῦν ἀπερίφραστα οἱ ἴδιοι. Τό λόγο τους ἀκοῦμε καὶ σήμερα
νά ἀντηχεῖ. «Γι' αὐτά πολεμήσαμε», ἔλεγε ὁ Μακρυγιάννης, δεί-
χνοντας σπασμένες ἀρχαῖες κολῶνες. Καὶ ὁ πρῶτος Κυβερνήτης
τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδος, ὁ Ιωάννης Καποδίστριας, ἥθελε τά ἑλλη-
νόπουλα νά λαμβάνουν παιδεία ἑλληνορθόδοξη μέ κείμενα Χρι-
στιανικά καὶ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά.

Τιμοῦμε σήμερα ὄλους αὐτούς, γνωστούς καὶ ἀγνώστους
ἥρωες πού μέ αὐτοθυσίᾳ ἀγωνίσθηκαν καὶ ἔπεσαν γιά τήν Ἐλευ-
θερία μας. Κληρικούς καὶ λαϊκούς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὄπλαρχη-
γούς στήν στεριά, ναυτικούς στήν θάλασσα. Τιμοῦμε σήμερα, Ἑλ-
ληνες καὶ Φιλέλληνες.

Στούς πρωτεργάτες καί τούς δραματιστές, σέ ἐκείνους οἱ ὄποιοι σχεδίασαν καί σέ ἐκείνους οἱ ὄποιοι πραγματοποίησαν τό ἔπος τοῦ 1821, δέν ὀφείλουμε μόνο πολλά, ὀφείλουμε τά πάντα· τήν μετέπειτα ίστορική καί ἑθνική ὑπαρξή μας.

Σέ ἔνα χρόνο συμπληρώνονται 200 ἔτη ἀπό τήν Ἐπανάσταση. Ἐν ὅψει τοῦ 2021, ή Ἔκκλησία μας προετοιμάζεται για νά τιμήσει μέ τόν τρόπο πού ἀρμόζει τήν μεγάλη αὐτή Ἐπέτειο. Γιά νά ξαναφέρουμε στήν μνήμη τά γεγονότα. Γιά νά συναντηθοῦμε μέ τίς ἀξίες πού τροφοδότησαν τό ἐπαναστατικό φρόνημα, τήν μαχητικότητα, τόν πατριωτισμό καί τά δημοκρατικά ἰδανικά τῶν Αγωνιστῶν.

Η Ιερά Σύνοδος τῆς Ἔκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπό τό 2012, ἔχει ξεκινήσει τήν διοργάνωση δέκα ἐπιστημονικῶν συνεδρίων για τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας καί τό 1821. Στό τέλος τοῦ 2021 θά κυκλοφορηθοῦν οἱ δέκα τόμοι τῶν Πρακτικῶν μέ ὅλες τίς εἰσηγήσεις καί θά είναι στήν διάθεση κάθε ἀναγνώστη.

Σέ συνεργασία μέ τό Υπουργεῖο Παιδείας, ἔχει προγραμματισθεῖ, καί ἡδη ὑλοποιεῖται, ή διοργάνωση μαθητικῶν διαγωνισμῶν γιά τήν προετοιμασία βίντεο μικρῆς διαρκείας ἀπό μαθητές καί μαθήτριες Γυμνασίων. Τά θέματα ἀφοροῦν στήν ζωή καί στήν δράση μεγάλων μορφῶν τῆς προεπαναστατικῆς, τῆς ἐπαναστατικῆς καί τῆς μετεπαναστατικῆς περιόδου.

Προσφέρονται δέ νέα κατηχητικά βοηθήματα σέ γονεῖς καί κατηχητές, ὥστε νά μαθαίνουν τά παιδιά μας μέ κατανοητό καί εὐχάριστο μαζί τρόπο, τήν Ἑλληνική Ιστορία ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Η Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος σέ συνεργασία μέ τίς κατά τόπους Ιερές Μητροπόλεις ἔχει προγραμματίσει σειρά λατρευτικῶν, ἐπιστημονικῶν, πολιτιστικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων γιά τό ἔτος 2021, ὥστε νά διαδοθεῖ στίς τοπικές κοινωνίες τό Χριστιανικό καί πατριωτικό μήνυμα τοῦ 1821, μέσα στήν πληρότητά του.

Ο κόσμος ἔξελίσσεται. Άλλάζει. Οἱ κοινωνίες μεταβάλλονται. Η Ἑλλάδα προχωράει. Ἐμεῖς, ὡς ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων πού ἀπελευθέρωσαν «μιά χώρα μικρή» ἔνα πέτρινο ἀκρωτήρι στήν Μεσόγειο» (Γ. Σεφέρης), ἔχουμε πάντα τήν ἀνάγκη νά κοινωνοῦμε τό «ἀθάνατο κρασί τοῦ '21».

Προχωροῦμε μέ ἐπίγνωση τῶν ἔξελίξεων, τῶν ἀπαιτήσεων καί τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς μας. Στήν πορεία αὐτή, κρατοῦμε στήν ψυχή μας ζωντανό τόν σεβασμό τῶν προγόνων μας πρός τόν Χριστό καί τήν Ἑλλάδα.

Σήμερα ή πατρίδα μας καί ή ἀνθρωπότητα όλοκληρη ἀντιμετωπίζει τήν πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ. Στούς Τερούς Ναούς μας πρός ἀποφυγή τῶν συναθροίσεων καί τῆς μεταδόσεως τῆς νόσου δέν τελοῦνται τά Τερά καί Ζωηφόρα Μυστήρια. Ἡ ἐνότητά μας ἀποκτᾶ τήν χάρη τῶν Ἅγιων Νεομαρτύρων μέσα ἀπό τήν θεομουργό πίστη μας, τήν προσευχή μας, τήν μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου, τήν ὑπομονή καί τήν ἀγάπη μας. Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἑλληνες στεκόμαστε δρθιοι μέ ύπευθυνότητα, ἔχοντας τήν ἐλπίδα μας στόν Θεό. Ὄπως τό Γένος μας ἀντεξει τήν καταπίεση τῆς μακρᾶς δουλείας μέ πίστη καί μέ προσευχή καί ἀνέστη, ἔτσι καί σήμερα θά ἀντιμετωπίσουμε τόν κίνδυνο γιά τήν ὑγεία μας μέ σταθερή τήν πίστη μας, εὐαγγελιζόμενοι τό φῶς τῆς Αναστάσεως τοῦ Κυρίου μας.

Τό 1821 μᾶς ἔμπνέει. Ως ἀνεξάντλητη πηγή καί πρόσκληση ἐγρηγόρσεως. Ἐχουμε χρέος ποτέ νά μή λησμονοῦμε...

Αἰωνία ή μνήμη τῶν ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος εὐκλεῶς ἀγωνισαμένων καί ἡρωικῶς πεσόντων!

- † Ο Αθηνῶν Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ, Πρόεδρος
- † Ο Θεσσαλονίκης Ἀνθιμος
- † Ο Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου Τίτος
- † Ο Μηθύμνης Χρυσόστομος
- † Ο Τριψυλίας καί Όλυμπίας Χρυσόστομος
- † Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος
- † Ο Λευκάδος καί Ίθακης Θεόφιλος
- † Ο Θηβῶν καί Λεβαδείας Γεώργιος
- † Ο Παροναξίας Καλλίνικος
- † Ο Φωκίδος Θεόκτιστος
- † Ο Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς Ιουστῖνος
- † Ο Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου Στέφανος
- † Ο Σισανίου καί Σιατίστης Αθανάσιος
- Ο Αρχιγραμματεύς
- † Ο Ωρεῶν Φιλόθεος

Κοινοποίησις:

Εἰδικήν Συνοδικήν Ἐπιτροπήν
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος